

SLOVO ÚVODEM

Sídla v České republice jsou organizována do různých úrovní sídel podle jejich velikosti a významu – tato struktura významně ovlivňuje rozvoj a vazby v území. Hierarchické uspořádání sídelní struktury je výsledkem historického vývoje a je ovlivněno různými podmínkami a potenciálem jednotlivých regionů. Struktura osídlení je u nás charakterizována velkým počtem menších a středních sídel oproti relativně nízkému počtu sídel vyšší kategorie. Jedním z úkolů územního plánování je tak stanovování podmínek pro obnovu a rozvoj sídelní struktury, která je také sledovaným jevem v územně analytických podkladech. S přihlédnutím k podmínkám obnovy a rozvoje sídelní struktury by měly kraje stanovovat v zásadách územního rozvoje požadavky na koordinaci územně plánovací činnosti obcí.

V Hlavní rubrice vám Odbor územního plánování Ministerstva pro místní rozvoj přináší informaci k dokončované Změně č. 8 Politiky územního rozvoje ČR, která se významně týká právě sídelní struktury.

K tématu přinášíme i dva recenzované články – první se věnuje analýze činností územního plánování a efektivitě jeho nástrojů ve vztahu k vývoji sídelní struktury, druhý příspěvek na základě kvantitativních dat vyhodnocuje změny v systému osídlení v České republice po roce 1991. Další článek, věnovaný Zásadám územního rozvoje Karlovarského kraje, poukazuje mj. na potřebu aktualizace vymezení center osídlení v návaznosti na nový stavební zákon. Na vazby mezi centrem a jeho zázemím je zaměřen příspěvek reflektující klíčovou roli dat v metropolitním plánování. Autoři představují historické souvislosti, současné urbanizační trendy a konkrétní přínosy analytického přístupu, který byl implementován v Brněnské metropolitní oblasti.

K tématu sídelní struktury přinášíme v informační rubrice výběr publikací projektu ESPON 2020 a ze zahraničních příkladů článek autorů z Technické univerzity v Delftu, který se zabývá dynamikou vztahů v polycentrickém regionu. Věříme, že zajímavé budou i ostatní průřezové informace z oboru.

Na webových stránkách našeho vydavatele byl uveřejněn ediční plán na rok 2026 spolu s výzvou k předkládání článků k prvním tématům. Těšíme se na vaše příspěvky.

redakce U&ÚR